

«BORGERKRIG» I BYGDA

med våpen og maling

Læreren ødelagde samiske skilts

Minst Samholdet

Av Erl-Einar Berg
For dei her er jeg identisk, jeg har samme underseint, jeg kan ha mening, men jeg skal ikke uttale meg offisielt om det.

Søleng og han ønskede til det som privatspersonen med fløn, og like som idemotoren. På bakgrunn av denne overensstemmelse

Kan ikke regnes med å høgda? Et virkelig nissemønster? Visse dødsdoktorer i slakte lag har det sett bl.a. i samband med

Mobbins i Kåfjord

- Språkloven
As Toraas
- Språkloven
vendig vedtatt
Kom SAM sein

TNISK STRID STORFJORD

Miljøet samholdet

1

3

Språkstrid og hærver

barnslighet

Mobbing eller barnsighet i Kåfjord?

Språkloven var et nødvendig vedtak, sier Kvalvik. - Hva kan trolles her nevnt om at forbrede forholdet?

Udstillingen mii (oss) formidler sjøsamisk historie og kultur i Nord-Troms regionen. mii viser til hvordan fortid, nåtid og fremtid henger sammen, og hvordan samfunnsutviklingen former menneskene. Her møter publikum ulike hendelser, tradisjoner og personer. Temaer som vektlegges og presenteres er kulturminner og førkristen religion, duodji og næringskombinasjoner, læstadianismen i tro og samfunn samt politisk mobilisering. Heftet gir en innføring i mii, og det er opp til deg som besökende å tolke uttrykkene som formidles.

mii nammasaš čajáhus gaskkusta Davvi-Romssa mearrasámi historjjá ja kultuvrra. mii lea čajáhus mii čujuha dasa mo vássán áigi, dálás áigi ja boahttevaš áigi leat gittalagaid, ja dasa mo servodaga ovdáneap-mi hábme olbmuid. Das deaivahait geahčit sierranas dáhpáhusaid, árbievieruid ja oktagasaid. Fáttáid maid dat deattuha ja buktá ovdan, leat kulturmuitt ja kristalašvuoda ovdalaš oskkoldaga, duoji ja seagáš ealáhusaid, læstadianismma oassi oskkus ja servodagas, ja vel politikhalaš searaid ovttastahtima. Gihpa oahpista mii čajáhussii ja dasa mii dat lea, ja guossin guhte geahčadat čajáhusa, don fertet ieš dulkop daid dovdahusaid maid čajáhus gaskkusta.

The exhibition mii presents the Coastal Sami history and culture in the North Troms region. mii demonstrates how the present, present and future are connected and how societal developments shape people. Here the audience encounters various events, traditions and individuals. The themes that are emphasized and will be presented are cultural monuments and pre-Christian religion, handicraft (duodji) and combinations of livelihoods, Laestadianism and beliefs and society as well as political mobilization. The booklet provides an introduction to mii and it is up to you as a visitor to interpret the expressions that are presented.

KULTURMINNER

I Skibotn, Storfjord, fantes et av de viktigste markedene Nord-Norge, *Ivgobadamárkan/Skibotenmarkedet*. Markedet var en naturlig møteplass for folkegrupper fra innland og kystområder. Her møttes reindriftssamer, handelsmenn fra Tornedalen, norske handelsmenn og nordmenn, samer og kvener fra markedets nærområde. Skibotenmarkedet har røtter som sannsynligvis strekker seg tilbake til middelalderen.

På den gamle markedspllassen Nálluvuohppi i Skibotn ser man tydelig *goahtesajit/gammetufter* i terrenget. En gammel er en bygningskonstruksjon som består av en bærende trekonstruksjon som har vært dekt med never og torv. Gammetufter kan ses som kuperinger i terrenget der det ellers ville vært flat mark.

Ved fjæra i den sjøsamiske bygda Birtavarre som ligger innerst i Kåfjord finnes *fjærabuver/návsttit/naust* bygd på 1800- og tidlig 1900 tallet. Fjærabuene er bygget av ubehandlet older i lafteteknikk og har torvtak. Buene ble brukt til oppbevaring av fiskeutstyr, og som utgangspunkt for et utstrakt hjemmefiske til alle årets tider i Kåfjorden og Lyngenfjorden.

KULTURMUITTUT

Ivgobaðas, Omasvuonas, lei Davvi-Norgga deháleamos märkaniin okta, namalassii *Ivgobadamárkan*. Dat márkan lei lunddolaš deaivvadanbáiki olmmošjoavkkuidet bohte sihke siseatnamiin ja mearraguovluuin. Das deaivvadedje boazosápmelaččat, Duortnosleagi gávpeolbmát, dáža gávpeolbmát ja dážat, sámít ja kvenat guđet orro märkana lagašguovluuin. Ivgobadamárkana ruohttasat ollet várra gitta ruovttoluotta gitta gaskaágái.

Ivgubaða märkana boares sajis mii lea Nálluvuohppi, leat eanadagas ain oidnosis *goahtesajit*. Darfegoádit leat ráhkadusat main lea muorariggi man birra leat biddjojuvvon beassit ja darffit fas lovdjuvvon daid vuostá. Boares duktasajid lea vejolaš oaidnit čopman eanadagas mii muđuid lea duolbbas.

Biertavári sámi gili fiervás, mii lea Gáivuonbaðas, leat *fjérabuver/nausttit* mat huksejuvvodje 1800- ja árra 1900-logus. Fiervánávsttit leat ráhkaduvvon cehkkojuvvon leibbiin, ja dain lea darfedáhkit. Návsttiin rájadedje bivdosiid, ja návsttin sii dávjá vulge bivdit Gáivuona ja Ivguvuona miehtá jagi.

CULTURAL MONUMENTS

One of the most important markets in North Norway, *Ivgobadamárkan/Skibotenmarkedet* was found in Skibotn, Storfjord. The market was a natural meeting place for cultural groups from the inland and coastal areas. Reindeer herders, merchants from the Tornio River Valley, Norwegian merchants and Norwegians, and Sami and Kven people from the outlying areas all came together at this place. *Skibotenmarkedet* has roots that go back to the middle ages.

At the old marketplace in *Nálluvuohppi* in Skibotn one sees evidence of turf hut sites in the terrain. A turf hut is a building construction or dwelling that consists of a structural element of wood which is then covered in bark and turf. Turf hut sites are evidenced by mounds in the terrain where there otherwise would have been flat ground.

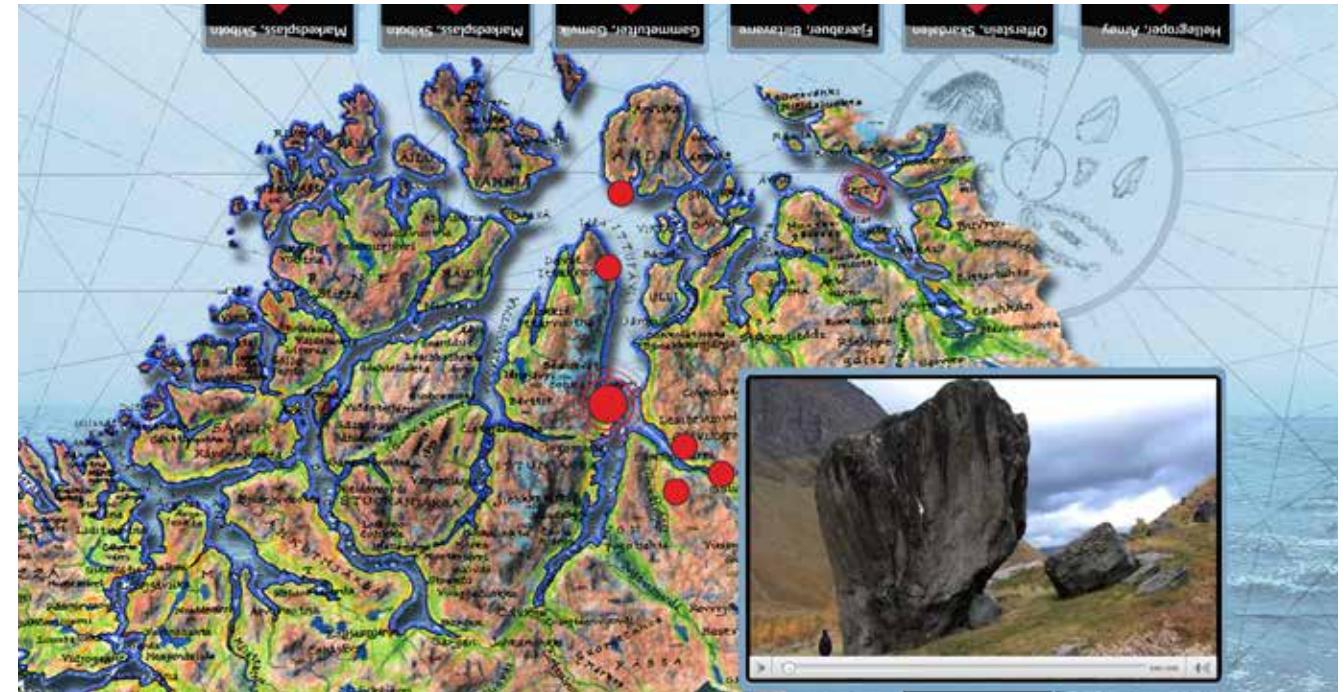
By the shore in the settlement of Birtavarre, which is situated innermost in Kåfjord, there are shacks and boathouses built in the 1800s and early 1900s. The seashore shacks are made from raw alder using the cogging joint technique and a turf roof. The boathouses were used for storing fishing equipment, and provided home base for an extensive inshore fishery during all the times of the year in the Kåfjord and the Lyngenfjord.

FØRKRISTEN RELIGION

Bierdna / bjørnen hadde en særstilling i samisk førkristen religion. Det finnes flere beskrivelser av ritualene rundt bjørnejakten, men alle forteller at etter at bjørnen var spist skulle bjørnebeina samles og gravlegges. Sagn forteller om den siste hedning, «Bonki», som begravde bjørner på Bonkholmen i Lyngenfjorden. På Bonkholmen finnes rester etter bjørnegraver, datert 650 til 780 etter Kristus.

Sieiddit/offersteiner er ofte særprega naturformasjoner. De finnes i landskapet i tilknytning til sjøer, øyer, nes og fjell, eller i nærheten av viktige jakt- og fiskeområder. Disse stedene ble betraktet som hellige. Historier forteller om hvordan folk ba om hjelp i sitt daglige liv, ved å tilbe eller ofre til naturen.

KRISTTALAŠVUOĐA OVDALAŠ OSKKOLDAT

Bierdna lei erenoamáš kristtalašvuođa ovdalaš sámi oskkoldagas. Mán̄ga čilgehusa leat biertnabivdu meanuid birra, ja álo dain mualuvvo ahte go bierdna lei borrojuvvon, de galge dan dávttit čohkkejuvvot ja hávdáuvvot. Sáhkanat mualit manjimuš báhkina birra, gii lei Bunke, ja son hávdáđii biertnaid Bunkesullui mii lea lvguvuonas. Bunkesullos leat biertnahávddiid bázahasat, ja daid jáhkket leat goas nu jagi 650 rájis jagi 780 rádjai m.Kr.

Sieiddit lea dávja mihtimas luonduuhámit. Dat leat eanadagas jávrriid lahka, sulluin, njárggain ja váriin, dahje dehálaš fuodđobivdin ja guollebividinguovlluin. Daid báikiid jáhkke leat bassi báikit. Mualusain leat olbmot guđet ohcet yehki iežaset beaivválaš eallimii, rohkadaladettiineaset luondu dahje oaffarušadettiineaset lundai.

THE PRE-CHRISTIAN RELIGION

Bierdna / The bear had a particularly important meaning in the pre-Christian Sami religion. There are several descriptions of rituals around the bear hunt, but all of them tell us that the bear's bones were to be buried after the bear was eaten. Legends tell about the last heathen "Bonki" who buried bears in Bonkholmen in the Lyngen Fjord. At Bonkholmen there are remains of bear graves , dated back to about 650-780 years after Christ.

Sieiddit/The offering stones are often distinctive natural formations. They are found in landscapes with lakes, islands, headlands and mountains or in the vicinity of important fishing and hunting grounds. They were considered sacred sites. Stories tell of how people would pray for help in their daily lives by worshipping or sacrificing to nature.

LÆSTADIANISMEN I TRO OG SAMFUNN

Læstadianismen er den kristne vekkelsesbevegelsen som har hatt størst innflytelse på befolkningen i regionen. Vekkelsesbevegelsen kom til Norge på 1840-tallet med reindriftssamer som hadde sommerbeite ved kysten og med den kvenske innvandringen. En viktig grunn til dette er at læstadianismens grunnlegger, den svensk-samiske presten Lars Levi Laestadius, fortolket det bibelske budskapet rett inn i en samisk natur- og virkelighetsoppfatning. Slik klarte han å knytte befolkningens hverdag og tradisjoner sammen med kristen tro.

Det ble holdt store samlinger i forbindelse med Skibotnmarkedet og mindre forsamlinger i private hjem. Predikant Erik Johnsen fra Kåfjord ble omkring 1900 en viktig formidler av læstadianismens budskap. Under Johnsens ledelse utviklet den læstadianske vekkelsen i Nord-Troms et tettere forhold til Den norske kirke. Læstadianismen er den trosretningen som har hatt størst religiøs innflytelse på mennesker og kultur i store deler av regionen.

LESTADIANISMA OSKKUS JA SERVODAGAS

Lestadianisma lea dat kristalaš moriidahttinlihkadus mii lea eanemusat váikkuhan guovllu olbmuide. Dát moriidahttinlihkadus joavddai Norgii 1840-logus boazosápmelačaid mielde, geain ledje geasseorohagat mearagáttis, ja go kvenat boahtigohte Norgii. Okta sivvva dasa lei dat, go lestadianismma vuodđudeaddji, ruottilaš-sámi báhppa Lars Levi Laestadius, dulkogodii biibbala sániid njuolga sámiid ipmárdussii luondus ja eallimis. Nu son lihcostuvai čatnat olbmuid eallima ja árbievieruid oktii kristalaš oskkui.

Stuorra čoakkalmasat dollojuvvovedje lvgobáđamárkaniid oktavuođas ja unnibuš čoakkalmasat olbmuid siiddain. Gáivuotnalaš sárdideaddji Erik Johnsen šattai sullii lagi 1900 lestadianismma dehálaš ovddasteaddjin. Johnsenen láidestemiin lestadiaš lihkadus šattai lagat gaskavuhtii Norgga girkuin. Lestadianisma lea dat oskkusuorgi mas lea leamaš eanemus váikkuhus olbmuide ja kultuvrii viidát guovllus.

LAESTADIANISM BELIEFS AND COMMUNITY

Laestadianism is a Christian revival movement that has had the greatest influence on the people of the region. The revival movement came to Norway in the 1840s with the reindeer herding Sami who had their summer pastures by the coast, and with the Kven immigration. An important reason for the revival was the fact that the founder of Laestadianism, the Swedish-Sami preacher Lars Levi Laestadius, interpreted the message of the Bible in keeping with the Sami nature religion and perceptions of reality. In this way, he managed to connect people's everyday lives and traditions together with Christian beliefs.

There were large gatherings held in connection with the Skibotn market and smaller meetings in private homes. The preacher Erik Johnsen from Kåfjord was an important bearer of the message of Laestadianism. Under the leadership of Johnsen the Laestadian revival developed a closer relationship to the Norwegian State Church in North Troms. Laestadianism is the faith that has had the greatest influence on the people and culture in large areas of the region.

DUODJI

Duodji / håndverk har vært et sentralt element i naturalhusholdningene i regionen. Et viktig duodjiprodukt er rátnu / grena som veves i ull i på den spesielle oppstadveven. Denne veveteknikken er den eldste man kjenner til. Blant annet finnes avbildninger av oppstavev på vaser og andre utsmykkede gjenstander fra antikken. Grena er vannavstøtende og brukervennlig i all slags vær, og har blitt brukt som tepper i forskjellige boligformer og kjøretepper i pulker, og ikke minst som teltduk og dør i bealljegoadit/vinterfelt. I Manndalen har grenevæving vært praktisert gjennom de siste århundre.

Boares Ivgogákti/Gamle Lyngenkofta gikk ut av bruk på slutten av 1800-tallet, men ble rekonstruert av Gáivuona NSR/Kåfjord Sameforening på 1990 tallet. Kofta er i dag blitt et populært festplagg og et viktig symbol på det sjøsamiske i Nord Troms regionen.

DUODJI

Duodji lea leamaš guovdilis oassi guovllu ealáhusain main vuodđun ledje luonduu riggodagat. Dehálaš duodjebuvta lea rátnu, mii ullus gođđojuvvo erenoomáš Oppstad-stovllaiquin. Dát gođđinvuohki lea buot boarráseamos vuohki maid dihtet. Dološ áiggiid leairalihtiin ja iežá číjhuvvon dávviriin leat ee. Govat Oppstad-stovllain. Rátnui ii darván čáhci, ja dan heive geavahit beroškeahttá dálkkis. Dan leat geavahan govčasin sierranas viesuin ja gerresiin. liba unnánge dat lea geavahuvvon bealljegoádi loavddan ja uvssohin. Olmmáivákkis rátnogođđin lea leamaš dábálaš manjimuš jahkečuđiid.

Boares Ivgogákti heitojuvuvi 1800-logu loahpageahčen, muhto Gáivuona NSR lávvadedje dan ođđasis 1990-logus. Gákti lea odne árvvusadnojuvvon číkjabivttas ja Davvi-Romssa guovllu dehálaš mearrasámi symbola.

DUODJI

Duodji/handicrafts has been a central element in natural household production in the region. An important handicraft product is rátnu/ grena which is woven in wool on a special standing loom. This weaving technique is the oldest that we have knowledge of. Depictions of standing looms have been found on vases and other ornate objects from antiquity. Grena is water resistant and user friendly in all kinds of weather, and has been used as a rug in various types of housing and as a rug for the draft sleds, not to mention as canvas and as a door in the bealljegoadit/winter tent. In Manndalen, branch weaving has been practiced throughout the last century.

Boares Ivgogákti/the traditional Sami outfit (gákti) went out of use in the late 1800s, but was reconstructed by the Gaivuona NSR/Kåfjord Sami Association in the 1990s. Today the gákti has become a popular festive garment and an important symbol for the Coastal Sami in the North Troms region.

NÆRINGSKOMBINASJONER

Nord Troms regionen har tradisjonelt hatt en allsidig næringsutøvelse. Fiske og jordbruk vært grunnlaget i befolkningens husholdskonstrikt, og i dag kan man se spor av den tradisjonelle næringsutøvelsen i terrenget. Næringsutøvelsens arbeidsfordeling forteller om tradisjonelle kjønnsroller i regionen. Menn dro på sesongfiske mens kvinner og barn drev gården. Duodjiprodukter laget av kvinnene har til alle tider gitt ekstra inntekter til husholdningen. Duodji ble brukt i byttehandel, solgt på lokale markeder og på bestilling.

Næringskombinasjoner, slik vi ser de i dag, består ofte av enten jordbruk eller fiske, kombinert med anlegg-, service- eller andre yrker i nærområdet. I dag finner vi lokale nisjeprodusenter innen fiske, jordbruk og duodji som markedsfører regionens egenart i større grad enn tidligere. I tillegg ser vi et økende fokus på reiselivssatsing basert på lokal kultur og natur. Slike nye næringskombinasjoner kan også ses på som en tilpasning og evne til fortsatt å kunne bo i regionen.

SEAGÁŠ EALÁHUSAT

Davvi-Romssa guvllus leat árbevirolačat leamaš mánggalágan ealáhusdoaimmat. Olbmuid dálloalo u ekonomalaš vuoddu lei guollebivdu ja eatnandoallu, ja odne lea eanadagas vejolaš oaidnit árbevirolaš ealáhusdoaimmaid luottaid.

Olbmuid bargojuogut eláhusdoaimmaineaset čájehit sohkabeliide juogaduvvon bargguid guvllus. Olbmát vulge áigodagaid mielde guollebivdu ja nissonolbmot ja mánát barge dálloalo. Duoit maid nissonolbmot álo dahke, bukte sin dálloollui lasi dietnasa. Dujiid dolvo lotnolsgávpái, dahje juogo vuvde daid báikkálaš márkanis dahje dingojeddiide.

Seagáš ealáhusaide, nugo dat leat odne, gullet dávjá juogo eatnandoallu dahje guollebivdu ja rusttetbarggut ja bálvalusdoaimmat dahje eará fitnun das lagačguvllus. Odne leat báikkálaš erenoamáš buvtadeaddjut guolástusas, eatnandoalus ja duojis, guđet vuovdalit guovllu sierranasvuodaid eambbo go ovdal. Dasto oidno ahete eambbo čalmustahttet mätkeéaláhusaid báikkálaš kultuvra ja luondu vuodul. Dakkár ođđa seagáš ealáhusaidge lea vejolaš atnit olbmuid heivehalamin ja dáidun maid geažil sáhttet ain orrut guvllus.

MIXED LIVELIHOODS

The North Troms region has traditionally had versatile primary industries as the basis for livelihood. Fishing and agriculture formed the basis of people's household economies, and today one can see traces in the terrain of the traditional industries that were practiced in the area.

The division of labor tells us about traditional gender roles in the region. Men went out to sea for seasonal fishing while the women and children ran the farm. Duodji/handicraft products made by women have always provided additional income for the household. Duodji was used in barter, sold at local markets and was made to order.

Mixed livelihoods, as we view them today, often consist of either agriculture or fishing, combined with construction and plant work, service or other occupations in the surrounding area. Today we find local niche employment in fishing, agriculture and handicrafts that make use of the region's special resources to a greater extent than previously. In addition, we see an increasing focus on tourism initiatives based on local culture and natural scenery. Such livelihood combinations can also be seen as an adaptation and ability to continue to stay in the region.

POLITISK MOBILISERING

Tidlig på 1900-tallet så vi starten på en mobilisering som tok utgangspunkt i etnisk tilhørighet, på tvers av politisk og religiøs tilknytning. Anders Larsen fra Kvænangen var en av de som tidlig bidro i denne politiske mobiliseringen. I 1904 grunnla Anders Larsen den samiske avisas *Sagai Muittalægje*, og var med på å danne Skandinavias første samepolitiske organisasjon. Han skrev også den første romanen som ble skrevet og trykt på samisk, *Bæivve – alggo*, 1912.

Larsens arbeide ble et viktig bidrag til økt fokus på konsekvenser av fornorskningen som blant annet ga seg utslag i samenes opplevelse av å inneha en lav status i storsamfunnet.

Finnmark og Nord Troms, til og med Kåfjord, ble brent ned under krigen. Dette medfulgte et tilbakesteg for samisk språk og kultur. Bygdene måtte bygges opp igjen og mange flyttet fra sine hjemsteder. På den annen side var etterkrigstiden preget av velstandsøkning for befolkningen i regionen. Det minoritetspolitiske klimaet var dessuten milder enn før, noe som åpnet for en ny diskusjon omkring samenes status i Norge.

POLITIHKAŁ NÁVCÇAID ČOHKKEN

Árrat 1900-logus álge návcçaid čohkket čearddalaš gullevašvuoda vuodul ja beroškeahttá olbmuid gullevašvuodas politihkii ja osku. Návuotnalaš Anders Larsen lei sis okta geat árrat serve dán politihkalaš návcçaid čohkkemii. Jagi 1904 Anders Larsen vuodđudii sámegielat avissa *Sagai Muittalægje*. Son lei maid mielde vuodđudeamen Skandinávia vuosttamuš sáme-politihkalaš organisašuvnna. Son dasto vel čállí vuosttamuš romána mii lei sámegillii ja prentejuvvui sámegillii, *Bæivve-alggo*, jagi 1912.

Larsena bargu šattai dehálaš searvvaldahkan mii fuopmášuhtii dáriduhittima váikkuhusaid, ee. dan ahte sámít vásihedje iežaset árvodási heajubun go olbmuin muđuid stuoraservodagas.

Finnmárku ja Davvi-Romsa, Gáivuona rádjai, bulle soađi loah-pageahčen. Dat dagahii sámegielja ja sámi kultuvrra dili hedjoneami. Giliid fertejedje ođđasis hukset, ja ollu olbmot guđde iežaset guovlluid. Nuppe dáfus lei nu, ahte soađi manjá guovllu olbmuid eallindilli buorránišgodii. Politihkalaš ilbmige lei unnitloguid dáfus smiđdon ovddeža ektui, ja buvtii vejolašvuoda Norggas ođđasis divaštallat sámiid árvodási.

POLITICAL MOBILIZATION

In the early 1900s we witnessed the beginning of a mobilization which was based on ethnic belonging and cooperation across political and religious affiliation. Anders Larsen, from Kvænangen, was one of the forerunners in this political mobilization. In 1904, Anders Larsen founded the Sami newspaper *Sagai Muittalægje*, and helped to form Scandinavia's first Sami political organization. He also wrote the first novel that was written and printed in Sami, *Bæivve - alggo*, 1912.

Larsen's work was an important contribution to the awareness of the consequences of Norwegianization, including how this was manifested in the Sami people's experience of having low status in society.

Finnmark and North Troms, even Kåfjord, were burned to the ground during the war. This dealt a blow to the Sami language and culture. Settlements had to be rebuilt and many people moved away from their home communities. On the other hand, the post-war period was also marked with prosperity for the people of the region. The political climate for minorities was also milder than before, which led to a new discussion about the status of the Sami people in Norway.

UTBYGGINGEN AV ALTA-KAUTOKEINO- VASSDRAGET

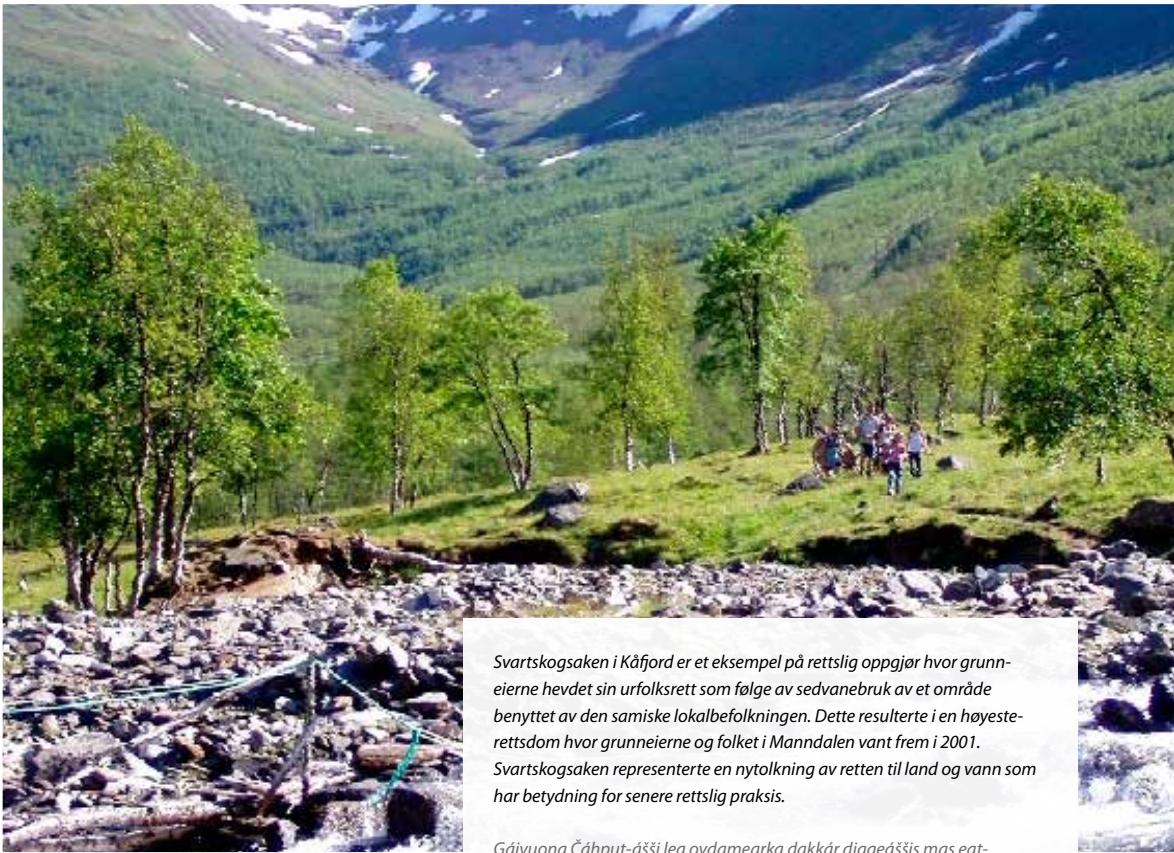
Utbryggingen av Alta-Kautokeino- vassdraget i 1979 til 1981, er kjent som starten på en ny samepolitisk offentlig debatt. Sámediggi/Sametinget ble etablert i 1989 som en konsekvens av denne nye samepolitiske offensiven. Debatten i dag dreier seg mye omkring hvilke status og rettigheter samene har innnehatt tidligere og hvordan dette kan formes videre i nåtid og fremtid.

ÁLTTÁ-GUVDAGEAINNU EANU BÁDDADEAPMI

Álttá-Guvdageainnu eanu báddadeapmi jagi 1979 rájis jagi 1981 rádjai, lea dovddus dannego dat álggahii almmolaččat odđa sáme-politihkalaš divaštallama. Sámediggi vuodđuduvvui jagi 1989 ja lei odđa sáme-politi-hkalaš rahčamušaid boadus. Odne eanaš divaštallamat leat das makkár árvodássi ja vuogatvuodat sámiin leat leamaš ovdal, ja mo daid lea vejolaš daid ovddidit dál ja boahttevaš áiggi.

THE DEVELOPMENT OF THE ALTA-KAUTOKEINO WATERCOURSE

The development of the Alta-Kautokeino watercourse in 1979 to 1981 is considered the beginning of a new public political debate concerning the Sami people. The Sámediggi/Sami Parliament was established in 1989 as a result of this new political initiative of the Sami. The debate today centers around the status and rights the Sami people have had over time and how this can be further developed in the present and future.

Svartskogsaken i Kåfjord er et eksempel på rettslig oppgjør hvor grunn-eirne hevdet sin urfolksrett som følge av sedvanebruk av et område benyttet av den samiske lokalbefolkingen. Dette resulterte i en høyeste-rettsdom hvor grunneirne og folket i Manndalen vant frem i 2001. Svartskogsaken representerte en nytolkning av retten til land og vann som har betydning for senere rettslig praksis.

Gáivuna Cáhpput-ášši lea ovdamearka dakkár diggeášsis mas eat-naneaiggádat čuočuhedje iežaset álgoálbmotvuogatvuoda go leat sápmelažjan geavahan guovllu guhkes áiggiid árbreviudeaset mielde. Daid čuočuhusaid vuodul Alimusievtti celkkii duomu mii mearkkašii ahte eatnaneaiggádat ja Olmmáivákki olbmot vuite ášši lagi 2001. Cáhpput-ášši ovddasta odđa jurdašeami ja odđa ipmárdusa das mii guoská vuogat-vuodáide eatnamiida ja čážiide, ja danne áššis lea stuorra mearkkašupmi boahttevaš áiggi rievttálaš geavadii.

The Svartskog case in Kåfjord is an example of judicial settlement where landowners claimed their rights as indigenous people as a result of customary use of an area used by the Sami locals over a long period of time. This resulted in a Supreme Court decision where the court ruled in favor of the landowners and the people of Manndalen in 2001. The Svartskog case represented a reinterpretation of the rights to land and water that has implications for future legal practice.

RIDDU RIÐÐU-FESTIVALEN

Riddu Riððu-festivalen, som hadde sin spede start i 1991, kom som et opprør mot fornorskningens følger i kystsamiske områder. Fra å være et lokalt sjøsamisk arrangement har festivalen blitt et viktig møtested for urbefolkningsgrupper fra hele verden. Riddu Riððu er en kulturpolitisk bevegelse som har bidratt til synliggjøring og utvikling av samiske- og andre urfolks kunst- og kulturtrykk.

RIDDU RIÐÐU-FESTIVÁLA

Riddu Riððu-festivála, mii álggií várugasat jagi 1991, boðii vuoste-hákun dáruiduháttimii mii čuzii mearragátti sámi guovlluide. Festivál-alágideapmi mii álggos lei báikkálaš mearrasámi dáhpáhus, lea storron ja šaddan oppa máilmimi álgóálbmogiid dehálaš deaivvadanbáikin. Riddu Riððu lea kulturpolitikhálaš lihkadus mii lea leamaš mielde oidnosii buktimin ja ovddideamenen sámiid ja iežá álgóálbmogiid dáiddalaš ja kultuvralaš dovddahusaid.

RIDDU RIÐÐU-FESTIVÁLA

The Riddu Riððu festival, which had its humble beginnings in 1991, came about as an act of rebellion against the Norwegianization policies in the coastal Sami areas. From being a local coastal Sami event, the festival has become an important meeting place for indigenous groups from around the world. Riddu Riððu is a cultural-political movement that has increased the visibility and development of Sami and other indigenous peoples' art and cultural expression.

